

PEDAGOGISCH PROJECT

Lyceum Hemelsdaele

1 De maatschappij nu: enkele vaststellingen en een slotbeschouwing

Dit is zeker geen volledig maatschappijbeeld: ons uitgangspunt is geweest, het pedagogisch project op een aantal realistische vaststellingen te funderen. We hebben ons hierbij niet laten verleiden tot doemdenken. Een aantal ontwikkelingen in de huidige samenleving vinden we weliswaar niet zo positief, maar de aandachtige lezer zal kunnen vaststellen dat we ook voor andere tendensen oog hebben. We zijn bovendien niet blind voor stromingen die tegen de heersende trends ingaan.

1 Jongeren leven in een gefragmenteerde en individualistische samenleving

Het individu is vrij om zichzelf te ontplooiën en kan naar zelf gekozen waarden leven; wie sterk is, kan hier ten volle profijt uit trekken.

Het recht op persoonlijke ontplooiing primeert, gezag en hiërarchie zijn niet langer vanzelfsprekend.

Menselijke verhoudingen, zoals die tussen de ouders en de leraren van hun kinderen, worden in toenemende mate juridisch vastgelegd en behandeld.

Meerdere levensbeschouwingen, waarden en normen bestaan naast elkaar; het christendom is slechts een van de mogelijke antwoorden op de vraag naar zingeving.

Een aantal mensen is op zoek naar nieuwe vormen van zingeving en spiritualiteit.

Individen zoeken geborgenheid in subculturen, sommigen ook in fundamentalistische opvattingen.

2 In deze wereld speelt de technologie een belangrijke rol

Op alle domeinen van het materiële bestaan schept de technologie, en vooral de informatie- en communicatietechnologie, aan een hoog tempo steeds nieuwe perspectieven. Permanent leren is een noodzaak geworden.

De hele wereld wordt ontsloten voor ons verlangen naar kennis, ontspanning en avontuur.

Machtige media bepalen mee de ideeën en de identiteit van mensen.

De snelle veranderingen en het wegvallen van veilige grenzen zorgen bij velen voor angst en onzekerheid.

De idee dat er voor alles een oplossing moet bestaan, leidt tot ongeduld en frustratie.

3 Een nooit geziene rijkdom heerst in ons deel van de wereld

Om mee te zijn, moet je steeds meer nieuwe dingen bezitten, maar niet iedereen kan ze zich veroorloven.

Veel mensen gaan weinig zorgzaam met de dingen om: wat kapot of verloren gaat, wordt immers zonder problemen vervangen.

Met geld en materiële goederen kopen sommige ouders de genegenheid van hun kinderen.

Verwenning en de weigering om bevrediging van verlangens nog uit te stellen, verzwakken de weerbaarheid van jongeren.

4 Onze cultuur wordt gekenmerkt door functionaliteit

Het utilitaire krijgt voorrang, ook op studiegebied.

Er ligt op kinderen een grote druk om te presteren.

Volwassenen en jongeren zijn consumenten geworden, die het raderwerk van de heersende markteconomie draaiende moeten helpen houden.

Een overvloed aan reglementen die het openbare leven willen stroomlijnen, dreigt de spontaniteit te verstikken.

5 Het traditionele gezin is niet langer de enige hoeksteen van de maatschappij

Naast het huwelijk tussen man en vrouw heeft nu een veelvoud aan vaste en lossere relaties bestaansrecht.

Het aantal eenoudergezinnen is sterk toegenomen.

De gezinnen tellen minder kinderen; omdat die doorgaans langer studeren, zijn ze op materieel vlak langer van hun ouders afhankelijk, terwijl ze toch op veel gebieden vrijgevochten zijn.

Ook binnen de gezinnen neemt het individualisme toe: er wordt minder samen geleefd.

Gezinnen schuiven taken door naar het onderwijs.

6 Gezondheid, schoonheid en zorg voor het eigen lichaam zijn erg belangrijk

Er ontstaat een cultus van de reine voeding en het mooie lichaam.

Er heerst een bezorgdheid om een zuiver leefmilieu die soms wel irrationele proporties aanneemt; bij velen gaat ze ook niet goed samen met het consumptiegedrag.

7 Slotbeschouwing: de mens blijft de mens

De mens blijft temidden van alle individualisme behoefte hebben aan sociaal contact en kan niet zonder de gemeenschap leven.

De mens heeft behoeften op verschillende vlakken: hij heeft cognitieve, spirituele, affectieve en lichamelijke noden.

De opbouw van de persoonlijkheid is een verhaal van ervaringen. Daarom is de omgeving waarin de mens opgroeit, van groot belang voor zijn ontplooiing.

2 Wat wij, als school en internaat, met onze leerlingen willen bereiken

1 Wij willen hen de mogelijkheden bieden om verder efficiënt en levenslang te leren

Dat betekent:

- dat ze de nodige basiskennis voor verdere studie bezitten, zoals die door de leerplannen en de eindtermen wordt gevraagd;
- dat ze daartoe de nodige motivatie hebben en plezier scheppen in leren;
- dat ze goede studiemethodes en -gewoontes hebben verworven;
- dat ze hun weg kunnen vinden in de overvloed aan informatie en dat ze vaardig zijn in
- het selecteren, analyseren, synthetiseren en beoordelen ervan;
- dat ze in staat zijn om te luisteren en te communiceren, en dat ze in teamverband kunnen werken.

2 Wij willen hen helpen bij het opbouwen van een rijke persoonlijkheid

Volgens ons houdt dit in:

- dat ze zich van hun eigen capaciteiten en zwakheden bewust zijn en ze aanvaarden;
- dat ze ook het eigen lichaam hebben leren aanvaarden en ervoor kunnen zorgen door aandacht voor beweging, voeding, hygiëne en voorkomen;
- dat ze hun wilskracht hebben gevormd door discipline en training van het uithoudingsvermogen;
- dat ze kunnen genieten van cultuurscheppingen en dat ze ook de eigen creativiteit hebben leren ontdekken en ervan genieten.
- dat ze met het rijke aanbod op het materiële vlak hebben leren omgaan; dat wil zeggen dat ze hebben leren kiezen en oordelen, en dat ze temidden van de overvloed toch respect hebben leren opbrengen voor de dingen en het milieu;
- dat ze openstaan voor de spirituele dimensie in het leven;
- dat ze met het christelijke geloof diepgaand kennis hebben gemaakt en bereid zijn hun eigen houding en inzichten kritisch te onderzoeken;
- dat ze over waarden hebben nagedacht en een voorlopig eigen antwoord kunnen geven op de vraag naar de zin van het leven.

3 Wij willen hen helpen opvoeden tot sociaal ingestelde personen met een open kijk op de wereld

Daarmee bedoelen we:

- dat ze verantwoordelijkheid kunnen opnemen en zich voor iets kunnen engageren;
- dat ze zich ook belangeloos willen inzetten;
- dat ze de groepen waartoe ze behoren op een opbouwende wijze mee gestalte kunnen geven;
- dat ze solidair zijn met die groepen en bereid zijn om voor de anderen op te komen;
- dat ze gevoelig zijn voor de gepaste omgangsvormen;
- dat ze democratisch zijn ingesteld, dat wil zeggen: met verschillende meningen en personen respectvol kunnen omgaan;
- dat ze belangstelling hebben voor andere culturen en er onbevooroordeeld contacten mee kunnen leggen;
- dat ze respect tonen voor afspraken, kunnen omgaan met gezagsstructuren en in het algemeen getuigen van burgerzin.

3 School en internaat als milieu

Wij werken aan onze school en aan ons internaat vanuit een christelijke inspiratie.

1 Wij verwachten dat onze school en ons internaat voor iedereen die ermee in contact komt, voor ieder die er studeert, werkt en leeft, en voor alle oud-leerlingen en oud-medewerkers een gastvrije plaats is waar in een open sfeer kan worden gewerkt, gedacht en gesproken:

- door het hele jaar lang te waken over de kwaliteit van het onthaal van leerlingen, personeelsleden, ouders, bezoekers;
- door aandacht te schenken aan de talenten en de mogelijkheden van elkeen;
- door bekommernis en zorg te tonen voor leerlingen en personeelsleden in probleemsituaties;
- door te zorgen voor een goed team, waarop elk personeelslid kan terugvallen;
- door ruimte te bieden voor feestelijke en vriendschappelijke initiatieven;
- door te waken over democratische overlegstructuren op alle niveaus;
- door te zorgen voor veilige, nette, goed onderhouden gebouwen en een aangepaste technische uitrusting;
- door een goed lopende organisatie en administratie te waarborgen;
- door in functioneren en communiceren blijf te geven van stijl.

2 Daarbij moeten deze school en dit internaat voor de jongeren een veilige thuishaven zijn:

- door in alles het welzijn en de ontplooiingskansen van iedereen voorop te stellen;
- door een kwaliteitsvolle studiesfeer te waarborgen;
- door te waken over een duidelijke reglementering en een consequente gedragslijn, maar met begrip voor het feit dat volwassen worden een groeiproces is;
- door in de omgangsvormen stijl en respect te vragen;
- door voor openheid te zorgen in de relatie tussen leerlingen en hun leerkrachten en opvoeders;
- door de privé-sfeer van de jongeren te beschermen;
- door voor geborgenheid en voor ogenblikken van stilte, rust en ontspanning te zorgen.

3 Wij willen dat onze school en ons internaat voor de jongere een open poort zijn op de wereld in hen, rondom hen en in de wijde samenleving:

- door duidelijk voor de christelijke inspiratie uit te komen;
- door momenten van christelijke spiritualiteit aan te bieden die jongeren aanspreken;
- door de jongeren uit te nodigen tot engagement en het opnemen van verantwoordelijkheid;
- door grote zorg te besteden aan de kwaliteit van de lessen, waarbij ook aandacht gaat naar de actualiteit en de noden van de snel evoluerende maatschappij;
- door zoveel mogelijk kansen tot creatieve en culturele ontplooiing te bieden;
- door rechtstreekse contacten met de realiteit aan te bieden - zoals spreekbeurten, sociale acties en extra muros-activiteiten -, die breder zijn dan de onmiddellijke leefwereld van de jongeren;
- door aandacht te hebben voor hygiëne en gezonde voeding en door tijd en ruimte te voorzien voor voldoende lichaamsbeweging;
- door de participatie van ouders aan te moedigen.

4 De personeelsleden

1 Alle personeelsleden bouwen samen aan de school die in het vorige hoofdstuk is geschetst.

Om dit te bereiken, zijn de volgende eigenschappen en houdingen erg belangrijk:

- geboeid zijn door de veranderingen in maatschappij en onderwijs en bereid zijn om mee te evolueren;
- zich voor de eigen professionalisering verantwoordelijk voelen;
- zich samen verantwoordelijk voelen voor het opvoedingsproject in al zijn facetten;
- bereid zijn hun opdracht uit te voeren als deel van een gezamenlijke taak;
- solidair zijn met de collega's in handelen en spreken, onder meer door discretie en respect voor elkaars privé-sfeer;
- in voorkomen en omgang stijlvol en correct zijn;
- zich kunnen beheersen en zich niet te snel aangevallen voelen;
- respect tonen voor afspraken, kunnen omgaan met gezagsstructuren en getuigen van burgerzin;
- belangstelling hebben voor andere culturen en opvattingen;
- de moed kunnen opbrengen om de dingen en zichzelf in vraag te stellen; relativering en humor zijn belangrijke kwaliteiten.

2 Van alle personeelsleden in hun contacten met en begeleiding van jongeren mag worden verwacht:

- dat ze veeleisend maar hartelijk zijn, en altijd bemoedigend;
- dat ze de leerlingen met waarden en normen confronteren;
- dat ze de evangelische waarden voorleven en zelf voorbeelden van inzet en ijver geven;
- dat ze in een democratische geest luisterbereid zijn en rekening houden met gerechtvaardigde wensen van de jongeren;
- dat ze ook om leerlingen met moeilijkheden bekommerd zijn en ze blijven respecteren;
- dat ze ervan uitgaan dat storend gedrag dikwijls een signaal is en als dat nodig is mee zoeken naar de meest gepaste begeleiding;
- dat ze de waardering voor de jongeren niet laten samenvallen met hun schoolse prestaties;
- dat ze met een open geest geïnteresseerd zijn in de achtergronden van de jongeren;
- dat ze respect tonen voor de privacy van de jongeren en hun omgeving en dat ze discreet met vertrouwelijke informatie omgaan; dit is van cruciaal belang voor een goede verstandhouding met de jongeren;
- dat ze met collega's samenwerken aan een goede groepsgeest onder de leerlingen.

3 Leraren zijn in de eerste plaats lesgevers. Goede lesgevers:

- kunnen in teamverband werken;
- geven lessen die aan de leerplannen en de eindtermen voldoen en houden daarbij rekening met de interesse van hun leerlingen;
- maken gebruik van eigentijdse onderwijsmethodieken en passen opdrachten aan de leerlingen aan;
- nodigen de leerlingen uit om hun eigen mogelijkheden te verkennen en hun horizon te verruimen;
- stimuleren de leerlingen tot het verwoorden van de eigen mening en tot aandachtig luisteren;

- trachten de leerlingen te motiveren en proberen ze plezier te doen scheppen in het leren;
- helpen de leerlingen om hun eigen handelen kritisch te leren bekijken, maar stimuleren ook hun zelfvertrouwen;
- werken met hun leerlingen samen aan het ontwikkelen van goede studiemethodes en studiehoudingen;
- maken werk van een goede evaluatie en remediëring.

5 De ouders

Het spreekt vanzelf dat de ouders de eerste opvoeders van hun kinderen zijn. Daarom stellen we hun inbreng erg op prijs en willen we de contacten met hen goed verzorgen. Door ons hun kinderen toe te vertrouwen, onderschrijven ze ons pedagogisch project.

Zij kunnen daaraan ook meewerken:

- door het werk en de christelijke inspiratie van school en internaat met woord en daad te steunen;
- door de studiesfeer thuis te bevorderen;
- door hun kinderen te stimuleren om lessen grondig te studeren en taken goed, netjes en stipt af te werken;
- door belangstelling te tonen voor de activiteiten die school en internaat organiseren en hun kinderen aan te moedigen om eraan deel te nemen;
- door school en internaat tijdig alle informatie te verschaffen die wettelijk vereist is of waarvan zij menen dat die leraren en opvoeders van nut kan zijn;
- door mogelijke bezwaren en kritiek rechtstreeks aan school, internaat of oudercomité mee te delen, zodat deze kritiek op positieve wijze kan bijdragen tot nog beter onderwijs en opvoeding;
- door gebruik te maken van de contactmogelijkheden met opvoeders en leraren;
- door interesse te tonen voor de activiteiten van het oudercomité of de oudervereniging en er eventueel bij aan te sluiten.

ADDENDUM: HET COMMENTAAR VAN DE LEERLINGENRAAD 2002

Aan de leerlingenraad werd een aantal vragen gesteld die over de kern van ons Pedagogisch Project gaan.

- 1) **Een school moet jullie helpen voorbereiden op het leven in de maatschappij. Welke zijn volgens jullie de meest opvallende kenmerken van onze maatschappij nu?**

De technologie gaat erop vooruit, maar in onze school niet echt, want de informaticalessen waren niet echt zo leerrijk en ook niet langdurig.

We moeten meer in groep werken, klaswerken, solidair zijn met elkaar.

- 2) **Wat verwachten jullie van een school en van een internaat, met andere woorden: wat moeten ze bieden, hoe moeten ze zijn? (Maak zo nodig een onderscheid tussen je verwachtingen ten opzichte van de school en ten opzichte van het internaat.)**

Een goede interactie tussen leerkrachten en leerlingen en ook tussen leerlingen, zodat de leerlingen het schoolgaan leuker vinden.

Het thuis voelen op school (Hemelsdaele heeft dit wel nog, doordat het een kleine school is).

- 3) **Welke zijn volgens jullie de belangrijkste rechten en plichten van de leerlingen in school en internaat?**

Respect en eerbied voor elkaar (leerlingen en leerkrachten).

Geduld hebben.

- 4) **Wat verwachten jullie van leraren, internaatsmedewerkers en andere personeelsleden?**

Het zijn goede punten, maar ze worden niet echt toegepast!

Respect van de leerlingen kan alleen als er wederzijds respect is van de leerkracht.

Ook verdraagzaamheid ten opzichte van leerlingen die niet altijd mee zijn met de lessen.

- 5) **Hoe kunnen de ouders bijdragen tot je welzijn en je succes bij je schoolloopbaan?**

Begrip tonen voor je kind.

Thuis kan opvoeding geven en school kan er verder op bouwen.

Een goede studiebegeleiding.

Op de hoogte zijn van de mogelijkheden van je kind (dit kan door school).

Ondertekend:

An Segaert
Mieke Bouvry
Angela Nowosad